

ЗАКОН

О ИЗВОЗУ И УВОЗУ РОБЕ ДВОСТРУКЕ НАМЕНЕ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се начин и услови под којима се врши извоз, увоз и транзит робе двоструке намене, као и пружање брокерских услуга и техничке помоћи у вези са робом двоструке намене.

Циљ закона

Члан 2.

Циљ овог закона је успостављање контроле у области извоза и увоза робе двоструке намене и пружања брокерских услуга и техничке помоћи у вези са робом двоструке намене, ради остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних и спољнополитичких интереса Републике Србије, њеног међународног кредибилитета и обезбеђења поштовања међународних обавеза Републике Србије у овој области.

Значење појединих израза

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *роба двоструке намене* је роба, укључујући софтвер и технологију, која се може користити како у цивилне, тако и у војне сврхе, роба која може бити употребљена у неексплозивне сврхе и роба која се на било који начин може искористити у циљу ширења или производње оружја за масовно уништавање;
- 2) *извоз робе двоструке намене* је:
 - (1) изношење, слање, односно испорука робе са територије Републике Србије на територију друге државе или царинске територије, у складу са царинским прописима;
 - (2) поновни извоз робе у смислу царинских прописа, изузимајући робу у транзиту;
 - (3) пренос софтвера и технологије путем електронских медија, телефаксом или телефоном на подручје изван Републике Србије, као и могућност да се софтвер и технологије учине доступним у електронској форми лицима изван Републике Србије.
- 3) *увоз робе двоструке намене* је уношење, допремање, односно испорука робе двоструке намене са територије друге државе или царинске територије на територију Републике Србије, у складу са прописима;
- 4) *извозник* је правно лице или предузетник;

- (1) у чије име се подноси извозна царинска декларација, односно лице које, у време када је декларација прихваћена има закључен уговор о извозу са примаоцем робе у другој држави и има овлашћење да одлучи о слању робе из Републике Србије. Ако уговор о извозу није закључен или ако једна од страна у уговору не делује у своје име, извозник је лице које има овлашћење да одлучи о слању робе из Републике Србије;
 - (2) које доноси одлуку о преносу, омогућава преношење или чини доступним софтвер или технологију електронским средствима комуникације укључујући пренос факсом, телефоном, електронском поштом или било којим другим електронским путем изван Републике Србије;
 - (3) са седиштем или пребивалиштем на територији Републике Србије када извози робу у име и за рачун лица са седиштем изван Републике Србије.
- 5) *увозник је* правно лице или предузетник са седиштем на територији Републике Србије које увози робу двоструке намене у Републику Србију;
- 6) *брокерске услуге су* преговарање или уговарање и посредовање у уговарању послова у вези са куповином, продајом или набавком робе двоструке намене из једне државе и њихову продају у другој држави, као и продаја или куповина робе двоструке намене у једној држави ради њеног преноса у другу државу.
- Брокерским услугама не сматрају се услуге транспорта, финансијске услуге, као ни услуге осигурања, реосигурања, оглашавања и рекламирања;
- 7) *брокер је* правно лице или предузетник са седиштем у Републици Србији које врши услуге из тачке б) овог члана;
- 8) *техничка помоћ је* услуга која се односи на развој, производњу, модификацију, руковање, склапање, тестирање, поправку, одржавање, складиштење или детекцију робе двоструке намене, као и друге техничке услуге које могу бити инструкција, обука, пренос пословног знања и вештина или стручне и саветодавне услуге, укључујући и помоћ која се пружа усмено;
- 9) *пружалац техничке помоћи је* правно лице или предузетник са седиштем у Републици Србији које пружа услуге из тачке 8) овог члана;
- 10) *транзит је* копнени, водени, ваздушни и комбиновани превоз робе двоструке намене, која улази на територију Републике Србије, превози се преко ње (са и без претовара) и излази са територије Републике Србије.
- Под претоваром се подразумева истовар, поновни утовар или промена начина транспорта робе двоструке намене на територији Републике Србије;
- 11) *Национална контролна листа робе двоструке намене је* листа којом се утврђује класификација или кодификација робе двоструке намене за чији је извоз или увоз неопходно прибавити дозволу надлежног органа (у даљем тексту: Листа);

- 12) *Национална контролна листа наоружања и војне опреме* је листа којом се утврђује класификација или кодификација наоружања и војне опреме за чији је извоз или увоз неопходно прибавити дозволу надлежног органа;
- 13) *Крајња војна намена* је:
 - (1) уградња робе, делова или компоненти у робу војне намене из Националне контролне листе наоружања и војне опреме;
 - (2) употреба опреме за производњу, испитивање или анализу и њихових компоненти за развој, производњу или одржавање робе војне намене из Националне контролне листе наоружања и војне опреме;
 - (3) употреба било ког недовршеног производа у постројењу за производњу робе војне намене из Националне контролне листе наоружања и војне опреме.
- 14) *Међународни контролни извозни режими* су Васенарски аранжман, Група нуклеарних снабдевача, Аустралијска група, Зангер комитет и Режим контроле ракетне технологије.

II. ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Извоз и увоз робе двоструке намене

Члан 4.

Роба двоструке намене утврђена у Листи, извози се, односно увози на основу дозволе.

Извозник, увозник, брокер и пружалац техничке помоћи дужан је да пре започињања извоза, увоза, пружања брокерских услуга и пружања техничке помоћи утврди да ли предметна роба спада у робу двоструке намене, у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона.

Надлежност за доношење Листе

Члан 5.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове спољне трговине (у даљем тексту: Министарство), утврђује Листу која је усклађена са релевантном листом Европске уније.

Свеобухватна клаузула

Члан 6.

Извоз робе двоструке намене која није обухваћена Листом врши се на основу дозволе у случају када је лице које намерава да изврши извоз обавештено од стране Министарства:

- 1) да је роба намењена или да може бити намењена, у целини или делимично, за развој, производњу, модификацију, руковање, склапање, тестирање, поправку, располагање, примену, одржавање, складиштење, детекцију или ширење оружја за масовно уништавање;
- 2) да ће роба бити искоришћена или да може бити у целини или делимично искоришћена за крајњу војну намену у држави купца или

држави крајњег корисника, ако је држава под ембаргом на наоружање и војну опрему на основу одлука Савета безбедности Уједињених нација, Организације за европску безбедност и сарадњу и других међународних организација које обавезују Републику Србију или на основу релевантних одредаба националног законодавства;

- 3) да ће роба бити коришћена или да може бити, у целини или делимично, коришћена као део или компонента производа наоружања и војне опреме из Националне контролне листе наоружања и војне опреме, а која се извозила са територије Републике Србије без дозволе или у супротности са условима из дозволе издате у складу са законом.

У случају да извозник зна или има разлога да сумња да је роба двоструке намене коју намерава да извезе, а која није наведена у Листи, намењена или се може употребити, у целини или делимично, за неку од намена из става 1. овог члана дужан је да о томе обавести Министарство, које ће утврдити да ли је за тај извоз потребна дозвола.

У случају када су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана неопходно је прибавити дозволу и за извоз робе двоструке намене која се не налази на Листи.

Транзит

Члан 7.

Министарство може решењем забранити транзит робе двоструке намене наведене у Листи или робе која јесте или може бити намењена, у целини или делимично, за намене утврђене у члану 6. став 1. тачка 1) овог закона.

Министарство о донетом решењу из става 1. овог члана без одлагања обавештава органе надлежне за унутрашње послове и царинске органе.

Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Брокерске услуге

Члан 8.

За брокерске услуге у вези са робом двоструке намене наведене у Листи потребна је дозвола ако је брокер обавештен од стране Министарства да та роба јесте или може бити намењена, у целини или делимично, за било коју употребу наведену у члану 6. став 1. тачка 1) овог закона.

Ако брокер зна или има разлог да сумња да је роба двоструке намене наведена у Листи, у целини или делимично, намењена у сврхе из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона, дужан је да о томе обавести Министарство, које ће утврдити да ли је за ту брокерску услугу потребна дозвола.

Брокерска услуга из ст. 1. и 2. овог члана може се пружити само ако Министарство изда дозволу или ако утврди да за ту услугу није потребна дозвола.

Техничка помоћ

Члан 9.

За техничку помоћ у вези са робом двоструке намене наведене у Листи ван територије Републике Србије потребна је дозвола ако је пружалац техничке помоћи обавештен од стране Министарства да је техничка помоћ коју намерава да пружи намењена у сврхе наведене у члану 6. став 1. тачка 1) овог закона.

Ако пружалац техничке помоћи зна или има разлог да сумња да је техничка помоћ, коју намерава да пружи у вези са робом двоструке намене наведене у Листи, у целини или делимично, намењена у сврхе из члана 6. став 1. тачка 1) овог закона, дужан је да о томе обавести Министарство, које ће утврдити да ли је за ту техничку помоћ потребна дозвола.

Техничка помоћ из ст. 1. и 2. овог члана може се пружити само ако Министарство изда дозволу или ако утврди да таква дозвола није потребна.

Када се техничка помоћ пружа у виду информације која је „јавно доступна“ или је део „основних научних истраживања“ одредбе ст. 1, 2. и 3. овог члана се не примењују.

III. ДОЗВОЛА

Издавање дозволе

Члан 10.

Дозвола из члана 4. став 1, чл. 6. и 8. и члана 9. ст. 1, 2. и 3. овог закона је исправа коју издаје Министарство.

Дозвола из става 1. овог члана је појединачна, са роком важења до једне године.

Изузетно од става 2. овог члана, уколико реализација посла траје дуже од годину дана, дозвола се може издати на рок за окончање посла предвиђен уговором.

У случају из става 3. овог члана, ималац дозволе је дужан да једанпут годишње извештава Министарство о реализацији посла.

Дозвола издата у складу са ст. 1. и 3. овог члана не може се преносити на друго лице.

Захтев за издавање дозволе

Члан 11.

Захтев за издавање дозволе за извоз и увоз робе двоструке намене, односно пружање брокерске услуге и техничке помоћи подноси се Министарству на прописаном обрасцу.

Захтев из става 1. овог члана садржи:

- 1) пословно име, адресу и матични број подносиоца захтева;
- 2) назив, опис, тарифну ознаку, идентификациони број и количину робе из Листе;
- 3) намену коришћења робе;
- 4) укупну вредност робе;

- 5) податке о осталим учесницима у промету: произвођачу, продавцу, власнику, купцу, овлашћеном заступнику у царинском поступку, превознику и другим учесницима;
- 6) пословно име и адресу крајњег корисника;
- 7) начин плаћања, односно наплате;
- 8) предлог временског рока важења дозволе;
- 9) друге податке по захтеву Министарства.

Образац и садржај захтева за издавање дозволе, образац дозволе, као и друге обрасце докумената који прате извоз и увоз робе двоструке намене прописује Министарство.

Потврда крајњег корисника

Члан 12.

Уз захтев за издавање дозволе из члана 11. став 1. овог закона подносилац захтева дужан је да достави оригиналну потврду крајњег корисника (End User Certificate) добијену од стране званичног органа државе крајњег корисника, која није старија од шест месеци, као и превод оригиналне потврде оверен од стране овлашћеног судског тумача.

Оригинална потврда крајњег корисника садржи следеће податке:

- 1) пословно име и адресу извозника;
- 2) пословно име и адресу крајњег корисника робе;
- 3) државу крајњег одредишта;
- 4) опис, количину и намену робе;
- 5) изјаву да се роба неће користити у друге сврхе, да се неће реекспортирати или на други начин поново ставити у промет без писаног одобрења надлежног министарства државе испоручиоца;
- 6) потпис, име и функцију овлашћеног лица;
- 7) број и датум издавања.

Одлучивање по захтеву за издавање дозволе

Члан 13.

Министарство комплетан захтев за издавање дозволе доставља на сагласност министарству надлежном за послове одбране, министарству надлежном за спољне послове и министарству надлежном за унутрашње послове, као и органу државне управе надлежном за послове националне безбедности.

Ако неки од органа из става 1. овог члана ускрати сагласност о издавању дозволе одлучује Влада.

Министарство је дужно да изда дозволу у року од 10 дана од дана добијања последње сагласности органа из ст. 1. и 2. овог члана.

Провера података

Члан 14.

Министарства и органи из члана 13. став 1. овог закона у поступању по захтеву за издавање сагласности могу прикупљати и проверавати личне и са њима повезане податке, у складу са законом који уређује област заштите података о личности.

У поступку из става 1. овог члана може се обавити разговор са лицем на које се подаци односе, са лицима која су са њим у вези и другим лицима, могу се прикупљати подаци од других органа, организација и служби или из регистара, евиденција, збирки и база података које се воде на основу закона и предузети друге мере у складу са законом и другим прописима.

Разматрање захтева за издавање дозволе

Члан 15.

Министарство и органи из члана 13. став 1. овог закона, приликом одлучивања о издавању дозволе из члана 10. овог закона разматрају да ли извоз или увоз робе двоструке намене, односно пружање брокерске услуге и техничке помоћи у вези са робом двоструке намене:

- 1) угрожава поштовање међународних обавеза Републике Србије, које проистичу из чланства у Уједињеним нацијама, Организацији за европску безбедност и сарадњу и другим међународним организацијама које обавезују Републику Србију, односно чланства у међународним контролним извозним режимима;
- 2) угрожава поштовање људских права у земљи крајњег корисника;
- 3) угрожава одржавање регионалног мира, безбедности и стабилности;
- 4) угрожава безбедносне или одбрамбене интересе Републике Србије, јавну безбедност и уставни поредак;
- 5) је супротан спољнополитичком или економском интересу Републике Србије;
- 6) омогућава избијање или наставак оружаних и других сукоба у држави крајње употребе робе;
- 7) омогућава употребу робе за подстицање немира у држави крајње употребе робе;
- 8) доприноси ризику њеног преусмеравања;
- 9) има негативан утицај на националну безбедност, као и на понашање државе крајњег корисника према тероризму и међународно организованом криминалу, природу њених савезништава и поштовање међународног права, и
- 10) да ли приложени документи одговарају крајњој намени наведеној у захтеву.

Изузећа

Члан 16.

Министарство може изузетно од одредаба чл. 13.-15. овог закона, по посебној процедури издати дозволу за извоз или увоз робе двоструке намене, без прибављања сагласности из члана 13. став 1. овог закона, ако се:

- 1) извози или увози роба која припада безбедносним или одбрамбеним снагама Републике Србије, односно безбедносним или одбрамбеним снагама друге државе, која улази на, прелази преко, или излази са територије Републике Србије ради:
 - (1) испуњавања обавеза Републике Србије које проистичу из међународних споразума и чланства у међународним организацијама;
 - (2) учешћа у мултинационалним операцијама;
 - (3) учешћа на међународним вежбама, које се изводе на или ван територије Републике Србије.
- 2) извози или увози роба у циљу пружања хуманитарне помоћи или донације у хитним случајевима.

Уз захтев за издавање дозволе за реализацију активности из става 1. овог члана прилаже се изјава крајњег корисника или други документ који потврђује намену робе, односно одлука надлежног органа о пријему или пружању хуманитарне помоћи или донације.

Министарство ће дозволу из става 1. овог члана издати у року од 24 сата од дана пријема изјаве крајњег корисника, односно другог документа којим се потврђује намена робе.

Одбијање захтева за издавање дозволе

Члан 17.

Министарство решењем одбија захтев за издавање дозволе ако утврди:

- 1) да органи из члана 13. став 1. овог закона нису дали сагласност, а Влада одлучи да се не изда дозвола;
- 2) да роба не одговара подацима наведеним у захтеву;
- 3) да су подаци наведени у захтеву непотпуни, некомплетни или нетачни.

Престанак важења дозволе

Члан 18.

Министарство доноси решење о престанку важења дозволе, ако:

- 1) Савет безбедности Уједињених нација или друга међународна организација чији је Република Србија члан, уведе рестриктивне мере према држави за коју је дозвола издата или дође до других промењених околности које могу утицати на спољно-политички положај или одбрамбене интересе земље;
- 2) утврди да један или више услова на основу којих је издата дозвола више не постоји.

За случајеве из става 1. овог члана, Република Србија није одговорна за могућу штету проузроковану престанком важења дозволе.

Одузимање дозволе

Члан 19.

Министарство решењем одузима дозволу, ако:

- 1) извозник, увозник, брокер и пружалац техничке помоћи не поступа у складу са дозволом;
- 2) утврди да је дозвола издата на основу нетачних или непотпуних података, а подносилац захтева је знао или морао знати да су подаци нетачни или непотпуни.

За случајеве из става 1. овог члана, Република Србија није одговорна за могућу штету проузроковану одузимањем дозволе.

Измена дозволе

Члан 20.

Министарство може изузетно, по сопственој иницијативи или на захтев извозника, увозника, брокера и пружаоца техничке помоћи изменити дозволу.

Министарство може, у случају да је тражена битна измена, а у зависности од конкретних околности затражити поновну сагласност министарстава и органа из члана 13. став 1. овог закона.

У случају из става 1. овог члана, Република Србија није одговорна за могућу штету проузроковану изменом дозволе.

Управни спор

Члан 21.

Решење из чл. 17-20. овог закона је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Извозна ограничења и поновни извоз

Члан 22.

Када је извозна дозвола издата под посебним условима, извозник је дужан да Министарству достави доказ да је о томе упознао купца, односно крајњег корисника робе двоструке намене.

Ако крајњи корисник робе, која је извезена из Републике Србије на основу дозволе издате под посебним условима, затражи сагласност Министарства за поновни извоз или даљу продају робе, сагласност се може дати по процедури прописаној за издавање дозволе из чл. 13. и 15. овог закона.

Ако крајњи корисник робе, која је увезена у Републику Србију под условом забране поновног извоза без претходне сагласности државе порекла или продавца робе, намерава да изврши поновни извоз те робе дужан је да уз захтев за издавање дозволе Министарству достави доказ да је поступио у складу са датим условом.

Обавезе извозника и увозника, брокера и пружаоца техничке помоћи

Члан 23.

Извозник, увозник, брокер и пружалац техничке помоћи дужан је да:

- 1) води евиденцију о извршеном извозу, увозу, пруженим брокерским услугама и техничкој помоћи (трговинска, финансијска и друга документација) на основу које се може идентификовати роба двоструке намене, количина робе двоструке намене, пуно пословно име и адреса извозника, увозника, брокера и пружаоца техничке помоћи, примаоца робе и крајњег корисника, као и намени робе, опису брокерске услуге или техничке помоћи;
- 2) омогући надлежним органима да прикупе информације о свакој наруџбеници или трансакцији које се односе на робу двоструке намене, односно да врше надзор и контролу извоза, увоза, пружања брокерских услуга и пружања техничке помоћи, транспортних средстава и др;
- 3) чува документацију из тачке 1) овог члана најмање 10 година од дана извршеног посла.

Министарство може прописати и друге податке које мора садржати документација из става 1. тачка 1) овог члана, у вези са извозом, односно увозом робе двоструке намене, пружањем брокерске услуге или техничке помоћи.

Извештаји

Члан 24.

Извозник, увозник, брокер и пружалац техничке помоћи дужан је да у року од 15 дана од дана извоза, увоза или пружања брокерске услуге и техничке помоћи достави извештај Министарству о извозу, увозу или пруженој брокерској услузи и техничкој помоћи, као и да наведе број дозволе на основу које је посао извршен.

Министарство прописује облик и садржај извештаја из става 1. овог члана.

Ако се после издавања дозволе промене подаци из документације, извозник, увозник, брокер и пружалац техничке помоћи дужан је да о томе у писаној форми обавести Министарство одмах, а најкасније у року од седам дана од дана настанка или сазнања за насталу промену.

Сертификати

Члан 25.

Министарство на захтев подносиоца издаје Сертификат крајњег корисника (End User Certificate) и Међународни увозни сертификат (International Import Certificate) за робу двоструке намене.

Министарство на захтев подносиоца издаје потврду о достави робе двоструке намене (Delivery Verification Certificate).

Министарство прописује обрасце и садржај захтева за издавање и обрасце сертификата и потврде из ст. 1. и 2. овог члана.

Министарство или крајњи корисник може, изузетно, да овери и Сертификат крајњег корисника прописан од стране државе извозника.

Увозник је дужан да копију сертификата из става 4. овог члана достави Министарству уз захтев за издавање дозволе.

Годишњи извештај

Члан 26.

Министарство води базу података о издатим, одбијеним, одузетим, измењеним и дозволама које су престале да важе, решењима о забрани транзита, као и о реализацији издатих дозвола и о издатим сертификатима и потврдама.

Министарство месечно извештава органе из члана 13. став 1. овог закона, као и царинске органе о издатим, одбијеним, одузетим, измењеним и дозволама које су престале да важе, као и о решењима о забрани транзита.

Министарство припрема годишњи извештај о реализацији извоза и увоза робе двоструке намене, пруженим брокерским услугама и техничкој помоћи, укључујући податке о забрани транзита и доставља га Влади.

Влада, пошто усвоји извештај из става 3. овог члана, доставља га Народној скупштини.

Размена информација

Члан 27.

Министарство размењује информације о извозу и увозу робе двоструке намене, пруженим брокерским услугама и техничкој помоћи и забрани транзита робе двоструке намене са другим државама, у складу са међународним обавезама Републике Србије.

IV. КОНТРОЛА

Члан 28.

Царински органи, органи служби безбедности и надлежни инспекцијски органи Републике Србије спроводе сталну контролу обављања послова у смислу овог закона, а у оквиру својих овлашћења.

Министарства, посебне организације и други органи државне управе, поред обавезе чувања тајних података, имају право и обавезу да размењују податке о извозницима, увозницима, као и о извезеној, односно увезеној роби двоструке намене који су неопходни за спровођење контроле у складу са одредбама овог закона.

Извозници, увозници, банке и друге финансијске организације, као и друга лица која располажу информацијама неопходним за спровођење контроле извоза и увоза робе двоструке намене, дужни су да доставе на увид пословне књиге, пошту и било коју другу информацију Министарству, царинским органима и тужилаштву на њихов захтев.

На брокера, пружаоца техничке помоћи, превозника и овлашћеног заступника у царинском поступку примењују се одредбе ст. 2. и 3. овог члана.

V. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 29.

Правно лице и предузетник који обавља послове извоза, увоза, пружања брокерских услуга, пружања техничке помоћи и транзита, казниће се новчаном казном у висини до двадесетоструког износа вредности робе, односно услуге која је предмет прекршаја, ако:

- 1) не обавести Министарство да се ради о роби двоструке намене у смислу члана 6. став 2. овог закона;
- 2) врши транзит робе двоструке намене супротно решењу из члана 7. овог закона;
- 3) пружа брокерске услуге без дозволе Министарства (члан 8.);
- 4) пружа техничку помоћ без дозволе Министарства (члан 9.);
- 5) извози, односно увози робу двоструке намене или пружа брокерске услуге и техничку помоћ без дозволе у смислу члана 10. овог закона;
- 6) поступа супротно одредбама чл. 23. и 24. овог закона.

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од петоструког до двадесетоструког износа вредности робе.

За прекршаје из става 1. тач. 1) и 5) овог члана, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мера забране правном лицу, предузетнику и одговорном лицу да обавља посао извоза, односно увоза робе двоструке намене, пружања брокерских услуга и техничке помоћи.

Мера из става 3. овог члана за правно лице и предузетника траје три године, а за одговорно лице до једне године и почиње да се примењује од дана правноснажности пресуде.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 30.

Права из појединачних аката која су донели надлежни органи, а нису у целини искоришћена или су делимично искоришћена до дана ступања на снагу овог закона, могу се искористити до истека рока утврђеног тим актима.

Примену и праћење спровођења овог закона, као и прописа донетих на основу њега врши Министарство у сарадњи и уз консултације са представницима органа из члана 13. став 1. овог закона.

Члан 31.

Подзаконски акти за спровођење овог закона биће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 32.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о спољној трговини наоружањем, војном опремом и робом двоструке намене („Службени лист СЦГ”, бр. 7/05 и 8/05-исправка) у делу који се односи на робу двоструке намене.

Члан 33.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 4. и 6. Устава Републике Србије, којима је између осталог, предвиђено, да Република Србија уређује и обезбеђује безбедност Републике Србије и њених грађана као и систем у области економских односа са иностранством.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о спољној трговини наоружањем, војном опремом и робом двоструке намене („Службени лист СЦГ”, бр. 7/05 и 8/05 - исправка), донет је почетком 2005. године, а његова примена почела је 31. марта исте године. Наведеним законом је надлежност спољнотрговинског промета наоружањем и војном опремом по први пут прешла са војних на цивилне структуре. Поред тога, домаће законодавство је, такође по први пут, у складу са регулативом (ЕС) бр. 1334/2000, прописало извозно увозну контролу производа и технологија двоструке намене. У време доношења, поменути закон и пратећи прописи у области контроле извоза и увоза контролисане робе били су у потпуности усаглашени са правилима понашања у ЕУ и међународним стандардима у овој области.

Основни разлози за доношење новог закона у овој области су усклађивање нашег законодавства са новим правилима и процедурама ЕУ, као и примена међународних споразума, конвенција и режима, које је наша земља прихватила, или које намерава да прихвати (Васенарски аранжман, Група нуклеарних снабдевача, Аустралијска група, Зангер комитет и Режим контроле ракетне технологије), као и неопходност стварања правног оквира за обезбеђење чврстог система контроле у овој области и елиминисање могућих нежељених извоза и трговине овим производима. Наиме, у законодавству ЕУ је предвиђено издавање дозвола за извоз робе двоструке намене, за пружање брокерских услуга и пружање техничке помоћи. На тај начин обезбеђује се још чвршћа контрола извоза робе двоструке намене. Уношењем одредби о контроли извоза, увоза, транзита, пружања брокерских услуга и пружања техничке помоћи у вези са робом двоструке намене, Република Србија у потпуности усаглашава своје законодавство са законодавством ЕУ у овој области.

Поред тога, Закон који је на снази донет је 2005. године и односио се на државну заједницу Србија и Црна Гора која је тада постојала. У међувремену су све земље у региону (укључујући и Црну Гору) донеле националне законе у овој области, па би то требало да учини и Република Србија.

Такође се напомиње да су све земље у региону (Македонија, Хрватска, Црна Гора) већ донеле сличне законе којима је обухваћена контрола пружања брокерских услуга и пружања техничке помоћи у вези са робом двоструке намене с једне стране, а са друге стране, који ће се односити само на извоз робе двоструке намене. Извозна контрола робе двоструке намене регулише се посебним законом, што је усклађено са законодавством ЕУ.

Овим предлогом, унапредиће се нормативне претпоставке за испуњење основног циља - успостављање јачег система контроле и надзора у области извоза, увоза и транзита робе двоструке намене, као и пружања брокерских услуга и техничке помоћи у вези са том робом, ради остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних и спољнополитичких интереса Републике Србије,

њеног међународног кредибилитета, као и обезбеђење поштовања међународних обавеза које је преузела наша земља. Доношење новог закона ће допринети јачању механизма заштите у извозу и увозу робе двоструке намене и пружању поменутих услуга, као и транзита робе двоструке намене, те ограничити могућност неовлашћених крајњих корисника да дођу до незаконито извезених роба/технологија и унапредити систем унутрашње сигурности појединих привредних субјеката који обављају послове спољне трговине робом двоструке намене.

Текст Предлога закона је подељен у шест делова:

Први део садржи уводне одредбе;

Други део садржи одредбе о подручју примене;

Трећи део садржи одредбе о дозволи;

Четврти део садржи одредбе о контроли;

Пети део садржи казнене одредбе;

Шести део садржи прелазне и завршне одредбе.

III. УСАГЛАШЕНОСТ СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ И ПОТВРЂЕНИМ МЕЂУНАРОДНИМ КОНВЕНЦИЈАМА

Предлог овог закона у потпуности је усаглашен са одредбама члана 3. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране, као и, Уредбом Савета (ЕК) Бр. 428/2009 од 5. маја 2009. и 388/2012 Европског парламента и Савета од 19. априла 2012. године, о успостављању режима Заједнице о извозној контроли, трансферу, брокерингу и транзиту робе двоструке намене -COUNCIL REGULATION (EC) No 428/2009 of 5. May 2009 and REGULATION (EU) No 388/2012 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 19 April 2012 setting up a Community regime for the control of exports, transfer, brokering and transit of dual-use items (чијим је доношењем и ступањем на снагу (27.08.2009.) престала да важи регулатива (ЕС) бр. 1334/2000-COUNCIL REGULATION (EC) No 1334/2000) која је обавезујући пропис за све земље чланице Европске уније у области извозне контроле робе двоструке намене те пружањем брокерских услуга, техничке помоћи, и транзитом у вези са том робом. Полазећи од напред наведеног, напомиње се, да је Предлог закона у потпуности усаглашен са одредбама цитиране Уредбе, Правилима понашања у извозу оружја са оперативним одредбама - EU Code of Conduct on Arms Export and са ЕУ Заједничком позицијом о посредовању у извозу оружја- EU Common Position on Arms Brokering, која се примењују и на робу двоструке намене у циљу спречавања извоза ове робе у војне сврхе; ратификованим међународним споразумима и конвенцијама, као и, међународним контролним режимима у области извозне контроле робе двоструке намене. Поред тога, у складу је и са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1540 о неширењу оружја за масовно уништење.

IV. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. уређују се начин и услови под којима се врши извоз, увоз и транзит робе двоструке намене, као и пружање брокерских услуга и техничке помоћи у вези са робом двоструке намене.

Члан 2. дефинише циљеве које доношењем закона треба реализовати, и то:

- успостављање контроле у области извоза и увоза робе двоструке намене те пружања брокерских услуга и техничке помоћи у вези са робом двоструке намене ради остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних и спољнополитичких интереса Републике Србије и њеног међународног кредибилитета;
- остваривање међународног кредибилитета Републике Србије кроз обезбеђење поштовања преузетих међународних обавеза;
- успостављање система домаћег законодавства, којим ће се извесно утицати на већи степен предвидивости, стабилности, транспарентности и конзистентности сагласно међународним стандардима и праксом у овој области.

Члан 3. садржи дефиниције којима се одређује значење појединих израза који су употребљени у тексту Предлога закона. Одредбе овог члана треба да олакшају примену и разумевање закона и елиминишу потребу његовог накнадног тумачења.

Чл. 4. и 5. прописано је да се извоз и увоз робе двоструке намене утврђене у Националној контролној листи робе двоструке намене врши на основу дозволе; утврђује надлежност за доношење националне контролне листе, односно прописује - да Влада Републике Србије, на предлог министарства надлежног за послове спољне трговине утврђује Националну контролну листу робе двоструке намене усклађену са релевантном листом ЕУ (проистиче из обавезе држава да ажурирају наведену листу). Такође, прописује обавезу извознику, увознику, брокеру и пружаоцу техничке помоћи да, пре започињања било ког посла утврди, да ли је роба која је предмет посла садржана у Националној контролној листи робе двоструке намене.

Чланом 6. се у Предлогу закона уводи институт „свеобухватна клаузула” који је дефинисан на савременији начин, у сагласности са одговарајућим одредбама регулативе ЕУ. Овом дефиницијом проширује се листа роба које могу служити тзв. двострукој намени и прописује обавеза добијања дозволе за посао извоза односно увоза чији је предмет таква роба. Она је дефинисана као роба која може бити намењена, у целини или делимично, за развој, производњу, модификацију, руковање, склапање, тестирање, поправку, располагање, примену, одржавање, складиштење, детекцију или ширење оружја за масовно уништавање, као и роба која може бити искоришћена за крајњу војну намену у земљи купца или земљи крајњег корисника, или може бити коришћена као делови или компоненте производа наоружања и војне опреме из Националне контролне листе наоружања и војне опреме, а која се извози са територије Републике Србије без дозволе или у супротности са условима из дозволе издате у складу са законом.

Чланом 7. даје се овлашћење министарству надлежном за послове спољне трговине да може донети решење о забрани транзита робе двоструке намене са Националне контролне листе робе двоструке намене уколико је намењена у недозвољене сврхе (утврђене у члану 6. став 1. тачка 1) овог Предлога, с тим да је дужно да о донетом решењу без одлагања обавести органе надлежне за унутрашње послове и царинске органе.

Члан 8 одредбама овог члана прописана је обавеза прибављања дозволе за пружање брокерских услуга у вези са робом двоструке намене која је садржана у Националној контролној листи робе двоструке намене из члана 4. овог закона, уколико је, надлежно министарство обавестило пружаоца услуге, да предметна роба јесте или може бити у целости или делимично, намењена у недозвољене сврхе (за развој, производњу, модификацију, руковање,

склапање, тестирање, поправку, располагање, примену, одржавање, складиштење, детекцију или ширење оружја за масовно уништавање), као и, обавеза брокера, уколико зна или има разлог да сумња да је роба за коју он нуди услугу у целости или делимично, намењена у недозвољене сврхе, да о томе обавести надлежно министарство, које ће одлучити- да ли је за пружање те брокерске услуге потребна дозвола или не.

Члан 9. прописује услове под којима пружалац техничке помоћи може пружати техничку помоћ ван територије Републике Србије, односно, да је за пружање ове услуге потребна дозвола ако га је Министарство обавестило да се техничка помоћ намерава користити у недозвољене сврхе (члан 6. став 1. тачка 1) Предлога). Осим наведеног, пружалац услуге је у обавези - да уколико зна или има разлог да сумња да је роба са Националне контролне листе робе двоструке намене, у целости или делимично намењена у недозвољене сврхе, о томе обавести Министарство, које ће одлучити- да ли је за пружање те техничке помоћи потребна дозвола или не. Уколико је техничка помоћ пружена у виду информације која је „јавно доступна“ или је део „основних научних истраживања“ ст. 1, 2. и 3. овог члана се не примењују.

Чланом 10. дефинисан је појам дозволе за извоз и увоз робе двоструке намене, пружање брокерских услуга и техничке помоћи у вези са том робом. Наведене дозволе су појединачне са роком важења до једне године. Осим тога, овим чланом прописана је могућност продужења важења издате дозволе за још шест месеци, те да се издате дозволе не могу преносити на друго лице.

Чл. 11. и 12. прописан је орган коме се подноси захтев за издавање дозволе, садржина захтева и овлашћење министарства надлежног за послове спољне трговине да прописује образац и садржај захтева за издавање дозволе, образац дозволе као и друге обрасце докумената који прате извоз и увоз робе двоструке намене. Поред тога, прописана је и обавеза подносиоца захтева за достављањем оригиналне потврде крајњег корисника (End User Certificate) издате од стране званичног органа земље крајњег корисника, која није старија од шест месеци, и подаци које та потврда треба да садржи.

Чланом 13. уређује се поступак одлучивања по захтеву за издавање дозволе. Наиме, Министарство комплетан захтев доставља на сагласност министарству надлежном за послове одбране, министарству надлежном за спољне послове, министарству надлежном за унутрашње послове и органу државне управе надлежном за послове националне безбедности. За случај да неки од наведених органа ускрати сагласност за издавање дозволу, одлуку доноси Влада.

Прописани рок за одлучивање по захтеву за издавање дозволе је десет дана од дана добијања последње сагласности органа из става 1. овог члана. На овај начин је избегнута могућност да се, фиксирањем рокова за издавање дозволе, евентуално подносилац захтева обрати са захтевом за накнаду штете, а, са друге стране, остављена је могућност органима у поступку одлучивања да све потребне провере изврше неоптерећени кратким роковима.

Чланом 14. уређен је начин поступања министарстава и државних органа из члана 13. став 1. овог Предлога, по захтеву за издавање сагласности у складу са законом који уређује област заштите података о личности.

Члан 15. приликом одлучивања о издавању дозволе, Министарство и органи који учествују у поступку одлучивања по захтеву за издавање дозволе разматрају да ли извоз или увоз робе двоструке намене, односно пружање брокерских услуга или техничке помоћи у вези са робом двоструке намене угрожава поштовање међународних обавеза Републике Србије, угрожава

поштовање људских права у земљи крајњег корисника, угрожава одржавање регионалног мира, безбедности и стабилности, угрожава безбедносне или одбрамбене интересе Републике Србије, јавну безбедност и уставни поредак, да ли је у супротности са спољнополитичким или економским интересом Републике Србије, да ли омогућава избијање или наставак оружаних и других сукоба у држави крајње употребе робе, омогућава употребу робе за подстицање немира у држави крајње употребе робе или намераваном крајњом употребом робе доприноси ризику њеног преусмеравања, да ли има негативан утицај на националну безбедност, као и на понашање државе крајњег корисника према тероризму и међународно организованом криминалу, природу њених савезништава и поштовање међународног права, те да ли приложени документи одговарају крајњој намени наведеној у захтеву.

Чланом 16. предвиђена је могућност да Министарство изузетно може по посебној процедури издати дозволу за извоз и увоз робе двоструке намене, без прибављања сагласности из члана 13. став 1. овог Предлога, за случајеве предвиђене овим чланом, уз достављање документације коју предвиђа став 2. овог члана.

Чл. 17. - 21. прописују могућност и конкретне разлоге за одбијање захтева за издавање дозволе, престанак важења, одузимање и измену издате дозволе, што Министарство чини посебним решењима. Овим одредбама такође је предвиђено да Република Србија није одговорна за могућу штету према имаоцу дозволе за случај престанка важења, одузимања или измену издате дозволе. Уједно је предвиђено право извозника, увозника, брокера и пружаоца техничке помоћи на покретање управног спора против решења Министарства којим је одбијено издавање дозволе, престало важење издате дозволе, измењена издата дозвола и којим је дозвола одузета.

Чланом 22. прописане су обавезе извозника, односно крајњег корисника када је извозна дозвола издата под посебним условима, начин издавања сагласности за поновни извоз или даљу продају робе, као и обавеза крајњег корисника приликом поновног извоза робе која је увезена под посебним условом забране реекспорта.

Чл. 23. и 24. прописује обавезе извозника, увозника, брокера и пружалаца техничке помоћи да води евиденцију о извршеним извозима, увозима, пруженим брокерским услугама и пруженој техничкој помоћи (трговинска, финансијска и друга документација) на основу које се може идентификовати опис робе двоструке намене, количина робе двоструке намене, пуно пословно име и адреса извозника, увозника, брокера и пружаоца техничке помоћи, пуно пословно име и адреса примаоца робе, пуно пословно име и адреса крајњег корисника и намена робе, опис брокерске услуге или техничке помоћи, као и пуно пословно име и адреса примаоца и крајњег корисника). Побројана лица су у обавези да омогуће надлежним органима прикупљање информација о свакој наруџбеници или трансакцији која се односи на робу двоструке намене, као и да врше надзор и контролу у обављању послова извоза, увоза, пружања брокерских услуга и пружања техничке помоћи, транспортних средстава и др. Уједно, обавеза извозника, увозника, брокера и пружаоца техничке помоћи је да чува наведену документацију најмање 10 година од дана извршеног посла. Поред тога, даје овлашћење Министарству да може прописати и друге податке које мора да садржи документација из става 1. тачке 1) члана 22. овог Предлога. Чланом 23. се такође прописује обавеза и рок у коме су побројана лица дужна да обавесте Министарство о извршеном послу уз навођење броја дозволе, као и о променама података из документације насталим после издавања дозволе. Министарство прописује облик и садржај извештаја из става 1. овог члана.

Члан 25. утврђује надлежност Министарства да на захтев подносиоца издаје Сертификат крајњег корисника (End User Certificate) и Међународни увозни сертификат (International Import Certificate) што је у складу са међународном праксом. Према одредбама овог члана Потврду о достави робе двоструке намене (Delivery Verification Certificate) издаје Министарство. Министарство прописује обрасце и садржај захтева за издавање и обрасце сертификата и потврде из ст. 1. и 2. овог члана. Изузетно, Министарство или крајњи корисник може оверити и Сертификат крајњег корисника прописан од стране земље извозника, чију је копију увозник дужан да достави уз захтев за издавање дозволе.

Чланом 26. прописује се обавеза Министарства да формира базу података о издатим, одбијеним, одузетим, измењеним и дозволама које су престале да важе, решењима о забрани транзита, те о реализацији издатих дозвола, сертификата и потврда. Ставом 2. овог члана предвиђено је месечно извештавање органа из става 1. члана 13. овог Предлога, као и царинских органа о издатим, одбијеним, одузетим, измењеним, дозволама које су престале да важе и решењима о забрани транзита. Осим наведеног, прописује се обавеза извештавања и израде годишњег извештаја о реализацији извоза и увоза робе двоструке намене, пруженим брокерским услугама и техничкој помоћи, укључујући и податке о забрани транзита, који Министарство доставља Влади, која га, након усвајања, доставља Народној скупштини.

Чланом 27. прописана је одредба о учешћу Министарства у размени информација о извозу и увозу робе двоструке намене, брокерским услугама, пруженој техничкој помоћи и забрани транзита робе двоструке намене са другим државама, у складу са међународним обавезама Републике Србије.

Члан 28. прописује надлежност за вршење контроле у спровођењу овог закона и прописа донетих на основу овог закона, као и међуресорску сарадњу у вршењу овог надзора. Такође, утврђује обавезу царинских органа, органа безбедносних служби и надлежних инспекцијских органа да спроводе сталну контролу обављања послова у смислу овог закона, свако у оквиру својих овлашћења. Поред обавезе чувања поверљивих информација, министарства, посебне организације и други органи државне управе имају право и обавезу да размењују све податке о извозницима, увозницима, као и извезеној, односно увезеној роби двоструке намене који су неопходни за спровођење контроле у складу са одредбама овог закона. Осим тога, извозници, увозници, банке и друге финансијске организације као и друга лица која располажу информацијама неопходним за спровођење контроле извоза и увоза робе двоструке намене, дужни су да доставе на увид пословне књиге, пошту и било коју другу информацију Министарству, царинским органима и тужилаштву на њихов захтев. Ове обавезе примењују се на брокера, пружаоца техничке помоћи, превозника и овлашћеног заступника у царинском поступку.

Чланом 29. утврђују се казнене одредбе за прекршаје које изврши правно лице или предузетник који обавља послове извоза, увоза, пружања брокерских услуга, пружања техничке помоћи и транзита. Одредбама овог члана предвиђена је могућност изрицања, поред новчаних казни, и казне прописивања одређених заштитних мера, сходно одредбама Закона о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 116/08 и 111/09).

Чл. 30. - 33. уређују прелазне и завршне одредбе и ступање на снагу овог закона.

**V. ОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА
СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА**

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.